

HEIS

NR 1

MONTØREN

2022

Bilder fra en heismontørs arbeidshverdag!

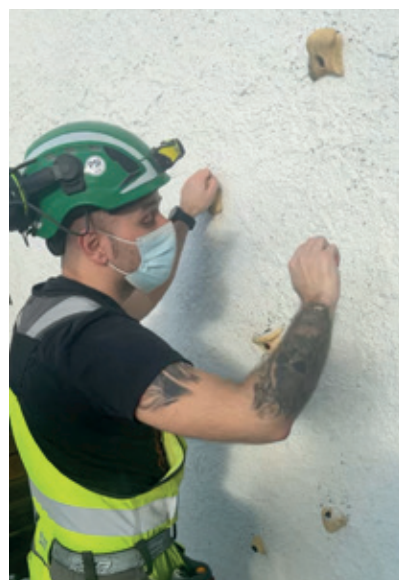
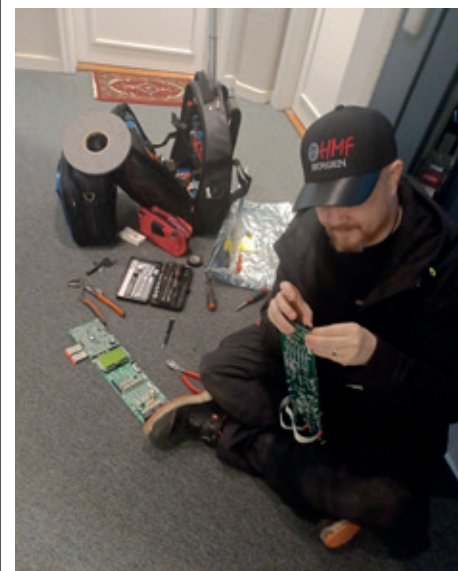
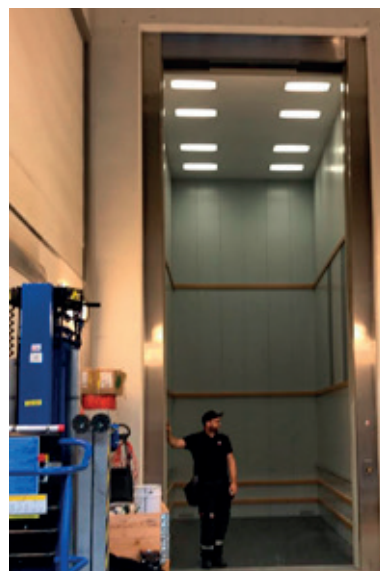

Foto: Bilder tilsendt fra medlemmer av HMF.

Innhold

Nr 1 – April 2022 Årgang 54

Ledern har ordet	4
Redaksjonen	5
Klubber og avdelinger	6

Klubb og forening

Lønn og prisstigning	10
Tariffoppgjøret	12
Læreplan i heismontørfaget	13
Heiscup 2022	14
Verdens beste verneombud!	15
Sammen for fred i Ukraina	15
En uforsvarlig byggeplass!	16
Alt Heis satser stort med elbil	18
Verdens nordligste heismontør?	20
Heisulykke på Ski sykehus	23
Er vi på vei mot et forbud mot bemanningsbransjen i Oslofjordområdet?	24
Strømprisene må styres politisk	26
101 År med forskrifter for heis – DEL 1 ..	28

HMS

Byggstøv er farlig for helsa!	32
Heismontøren for 30 år siden	34
Fra Sjakta	35

BLADETS ADRESSE:

HEISMONTØREN
ØSTRE AKER VEI 24, 0581 OSLO
TELEFON: 22 17 45 50 E-POST: REDAKSJONEN@HEIS.NO

ETTERTRYKK ANBEFALES NÅR KILDE ER ANGITT.
GRAFISK PRODUKSJON: 07 MEDIA. OPPLAG: 1300
REDAKSJONEN BLE AVSLUTTET TORSDAG 11. MARS 2022
NESTE DEADLINE ER 10. MAI 2022

LEDERN HAR ORDET

Markus Hansen, leder HMF

Mens ukrainere kjemper for landet sitt med våpen og hjemmelagde molotov cocktails, skal vi i Norge nå skal kjempe for en forbedra tariff-avtale. Våre krav inn i forhandlingene blir utforma i dét dette bladet blir sendt ut. Et av temaene som har vært mye diskutert er faren knyttet til betongstøv. Heismontører utsettes for mye betongstøv spesielt på nymontasje av heiser. Noen bruker bankedrill med støvsuger, andre ikke. Undersøkelser utført av verne-tjenesten i HMF viser at nivået på helsefarlig støv er over grense-verdiene selv når støvsuger benyttes! Tenk da hvor mye støv man utsettes for om man ikke benytter støvsuger.

Den amerikanske heisforeningen har jobbet lenge med å kartlegge konsekvenser av å utsettes for dette betongstøvet, og da spesielt innholdet i betongen – kvarts. Deres undersøkelser, samt undersøkelser utført i Europa viser at støvet har samme konsekvenser for lungene som asbest. Med andre ord er det knyttet stor kreftfare til betongstøvet.

Det er klart at vårt ønske må være at alle nye heiser blir montert med unistrut-skinner slik at våre mon-tører ikke utsettes for helsefarlig støv. Er det ikke fysisk mulig med skinner, må bedriften gjøre det de kan for å legge til rette for en sikker montering av heisen uten å være redd for sin egen helse.

Et annet tema som har vært diskutert er reisetid. Altså når man skal møte opp om morgen og når man skal reise hjem fra jobben. Heisbedriftene har ulike avtaler på dette da noen har 45 minutter reisetid inkludert daglig, mens andre må bruke egentid for å reise utover oppmøtestedet sitt. Det bør være to enkle regler å forholde seg til; nemlig at utgangs-punktet for alt arbeid er kontor-adressen/oppmøtestedet hvor man passerer kontoret kl 0700/1500, samt at reisetid=arbeidstid. Så får det være opp til lokale forhandlinger om man skal få en større andel reisetid inkludert i arbeidsdagen slik noen heisbedrifter har. Elektrikerne har i årets tariffoppgjør kun ett hovedkrav, det er nemlig reisetid. Så man skal ikke se bort fra at vi kan samkjøre kravene våre inn mot oppgjørene...

God påske 😊

Har du flyttet?

Send din nye adresse til
foreninga@heis.no

KOPIERTE HEISDELER

Alimak skal ha gått rettens vei for å stoppe et australsk selskap fra å ulovlig ha benyttet det skandinaviske heisselskapets logo på blant annet sikkerhetskomponenter, skriver Elevatorworld.

GUTT FALT I SJAKTEN

I februar falt en ti år gammel gutt ned i en heissjakt i en bygård i Stockholm, skriver Aftonbladet. Gutten hadde kalt til seg heisen, men da heisdørene åpnet seg var det ingen heis der og gutten skal ha falt fem meter ned i sjakten. Heldigvis kom han fra ulykken med mindre skader og livet i behold.

STRENGERE STRAFFER

Arbeidsdepartementet pålegger nå Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet å skrive ut flere bøter og gi strengere straffer for de som bryter arbeidsmiljøloven, skriver HMS-magasinet.

REDAKSJONEN APRIL 2022

REDAKTØR: TOR-ERIK LUNDBERG | REDAKSJONEN: EDMUND BERGET, JOHNNY LEO JOHANSEN, PER-ERIK SAGSTAD, ERIK EIKEDALEN, MARTIN GRANSETH FORSIDE: PIXABAY

ARBEID OG VERDISKAPNING

Pandemien har på nytt påvist hvilke yrker som er de mest samfunnskritiske. Ironisk nok er det de mest lavtlønnede yrkene som samfunnet er mest avhengig av. Vi får håpe de vil få betalt i vårens lønnsoppgjør.

Da daværende statsminister Jens Stoltenberg ble askefast i New York etter et vulkanutbrudd på Island i 2010, gikk dagene allikevel som normalt her hjemme. Men da selskapet som skulle stå for avfallshåndteringen i Oslo kommune i 2017 hadde for få renovasjonsarbeider på jobb, var savnet stort da søpla fløt i hovedstaden. Dette var konsekvensen av politikere som skulle spare noen kroner ved å sette byens renovasjon ut på anbud. Løsningen ble for øvrig at kommunen selv tok over søppelhåndteringen i byen.

Vi som produserer må se verdien av arbeidet vårt. Uten renholderen blir det ikke reint, uten snekkeren ingen hus, uten elektrikerne intet lys, uten heismontøren

ingen heis også videre. Arbeid som skal ha sin andel av verdiskapningen. Arbeid er størkna svette, som Terje Skog bruker å si.

Jeg har en naiv tro på at vi er avhengig av nesten alle for å få et velfungerende samfunn. Men jeg fnyser når de som vedtar loven selv bryter den, når selvopptatte hotelleiere forsøker å fremstå som rockestjerner, når det kalles misunnelse når samfunnet forlanger at de bemidlede skal betale sin skatt som alle andre og når de lavtlønnede forblir lavtlønnede.

Tankene går til alle de som ikke har ytringsfrihet, trygghet og fred, når vi som tross alt bor i et av verdens beste land, tar en velfortjent påskeferie!

God lesning og god påske!

Tor-Erik, redaktør

Foto: Simon Berger (Pixabay)

KONEKLUBBEN

☰ BÅRD NAVRUD

Etter å ha hatt en del å melde i forrige utgave av Heismontøren har det siden november ikke skjedd alt for mye i Koneklubben.

2021 forsvant med en aldri så liten oppblussing av pandemien. Noe som førte til litt ekstra planlegging i form av diverse hjemmeskole for barn og småbarnsforeldre, stengte fritidsaktiviteter for de litt større og stengte tappekraner for de som er store nok til det. Nå får vi håpe det holder for en stund.

Noe som er veldig gledelig nå på begynnelsen av året er at rulletrappmontørene i Kone Rulletrapp har organisert seg i HMF. Velkommen!

Når våren nå har meldt sin ankomst, er det et par saker som står på trappene. Den 25. mars er det FYSISK årsmøte i klubben. Det blir spennende å se om valgkomiteen har tenkt å snu opp ned på styret. Etter årsmøtet drar 70 medlemmer til Stockholm på montørtreff. Denne turen skulle egentlig gått av stabelen i 2020 men har måtte vente på seg helt til nå. Programmet er per dags dato ikke spikret, men det blir en del faglig snacks på lørdag. Det blir veldig hyggelig å se medlemmene i klubben igjen.

Vi skal etter hvert også begynne å evaluere prøveordningen. Den blir nok en stor del av de lokale forhand-

linger i år. Målet er å lande en god permanent ordning. Vi kommer tilbake med oppdateringer i neste runde.

Avslutningsvis denne gang får jeg bare komme med en liten unnskyldning til alle de senere års pensjonerte klubbmedlemmer. Klubbstyret har vært for dårlige til å følge opp de som har trådt inn i pensjonistenes rekke. Gjennom flere år har tradisjonen med krus og en liten oppmerksomhet glippet. Nå som koronaen har sluppet taket får vi ta en skikkelig sjau!

TKE KLUBBEN

☰ STIAN ANDERSSON ☑ PRIVAT

Det har vært en hektisk tid i TKE siste tiden. Som de fleste har fått med seg, har vi hatt litt omrokking i ledelsen samt en ny avdelingsleder i Oslo som er hentet opp fra TK Home Solution, Morten Braastad.

Det har derimot tatt tid for oss å erstatte Morten, så han har ikke blitt 100 prosent avdelingsleder før 1. mars. Det er positivitet rundt Morten, og vi håper han kan bidra for å hjelpe TKE til å bli en enda bedre plass å være fremover. Det er mye å ta tak i lokalt i tillegg til mye rapporteringer til konsern, så han har nok fått en tøff start. Klubbstyret har i alle fall fått en god tone med Morten.

I tillegg til endringer i stillinger, har vi også fått en litt mindre populær endring organisatorisk. TKE Norge er nå delt opp i to regioner. Bedriften hevder at vi er ett firma, men samtidig har ikke lederne i hver region noe innvirkning på den andre regionen. På papiret er Geir Hansen daglig leder i Norge, regionleder for region 2/vest og avdelingsleder for vest. Morten Braastad er regionleder og avdelingsleder i region 2/øst. Herunder Oslo og Trondheim. Klubben er skeptiske til effektiviteten og samarbeidet med denne oppdelingen.

Vi har i løpet av det siste året mistet mange ansatte, både inne på kontorene og ute i felten til andre heisbedrifter. Dette er selvfølgelig veldig

Stian Andersson er klubbleder i TKE.

synd, og vi savner våre tidligere kolleger. Vi er per nå kraftig underbemannet, og vi har stort behov for flere heismontører.

TKE klubben skal ha sitt Årsmøte den 18. mars på Hellerud Exporama, og vi gleder oss til å kunne samles fysisk igjen. Vi vil samtidig kjøre en hybridvariant over Zoom for de som ikke kan stille fysisk.

Ønsker alle en god påske!

SCHINDLERKLUBBEN

☰ TOR-ERIK LUNDBERG ☑ STATSBYGG/TEAM URBIS

I skrivende stund holder Schindlerklubben på å planlegge sitt årsmøte som i år skal avholdes den 25. mars på Kielferga i tillegg til en overføring via Zoom.

Når dette bladet kommer i posten, har møtet vært gjennomført og vi har forhåpentligvis fått staket ut kursen for en ny aktiv periode i Schindlerklubben.

Dette er andre gangen vi gjennomfører et montørtreff hvor klubbmedlemmer fra hele landet blir invitert med på tur. Første gang var i 2019 hvor turen gikk til København, men både i 2020 og i 2021 ble det dessverre ikke gjennomført fysiske årsmøter på grunn av pandemien.

Ellers kan vi melde om fortsatt stor arbeidsmengde i Schindler, som har rekruttert flere nye montører den

siste tiden. Klubben har store forventninger til at det ansettes flere nye lærlinger til høsten.

OSLOKLUBBEN

Schindlerklubben er organisert på en slik måte at det er tillitsvalgte i hver avdeling, hvor det i tillegg avholdes egne klubbmøter og årsmøter.

Osloklubben som har ca. 90 medlemmer, avholdt sitt årsmøte fredag den 4. mars med fullt hus i kantina i Østre Aker Vei 24 (HMF kontoret).

Osloklubbens deltagelse i forskjellige utvalg i klubben sentralt og med en god rekruttering av yngre montører til klubbstyret, lover godt for både klubben og foreningens fremtid. Det meldes for øvrig om god stemning da Osloklubben senere på kvelden inviterte til mat og drikke på utestedet Brygg i Oslo sentrum. Fin gjeng!

Arbeidsmengden i Schindler er stor. Blant nye prosjekter er montering av heiser i det nye Regjeringskvartalet. Første byggetrinn skal være ferdig i 2025. Illustrasjon: Statsbygg/Team Urbis.

OMKOM I HEISSJAKT

En kvinne skal ha omkommet i Mexico etter å ha falt inn i en heissjakt, skriver latinpost.com.

Ifølge vitner skal sjaktdørene ha vært åpne uten at stolen befant seg i etasjen. Det fremkommer ikke hvor mange etasjer kvinnen falt.

OMKOM VED ARBEID PÅ HEIS

En 54 år gammel mann fra Barcelona skal ha omkommet i forbindelse med vedlikeholdsarbeid på en heis, skriver lavanguardia.com. Politiet etterforsker nå den dødelige ulykken.

KONE STANSER LEVERANSE

Som et resultat av Russlands militære aksjoner mot Ukraina, har Kone besluttet å midlertidig stanse leveranser til Russland fra og med 3. mars 2022. I tillegg har de også foreløpig sluttet å signere nye ordrer, skriver Kone på sine nettsider. De har også gitt en donasjon til det finske Røde Kors samtidig som de vil fortsette å se på alle måter for å hjelpe de som er berørt av krigen.

HMF BERGEN

PER-ERIK SAGSTAD HMF BERGEN

2022 er i gang og HMF Bergen har på sedvanligvis høye ambisjoner og store planer uten å gå nærmere inn på det.

Vi har rukket å ha to styremøter i år, men de bar litt preg av forfall grunnet Covid. Vi fikk likevel gjennomført en bedre middag i foreningens lokaler i februar, hvor Kristoffer Hollås disket opp med baconsurret kylling i rødvinssaus, hjemmelaget potetstappe og dampede grønnsaker. Et festmåltid som kunne blitt servert på en hvilken som helst Michelin-restaurant.

Vi måtte dessverre avlyse det populære julebordet vi vanligvis har på Nøsteboden, hvor vi denne gang var 75 påmeldte medlemmer, og dette hadde vært et særs etterlenget

friskt pust etter lang tid med sosial tørke.

Den 11.mars ble årsmøtet i avdelingen avholdt på Zoom. Det gikk for seg uten de store endringene eller bemerkelsene, og etter møtet inviterte vi medlemmene til middag på Bryggeloftet som en erstatning for julebordet som gikk fløyten, og 40 medlemmer skapte en kjempekveld i flotte omgivelser

Lokalet til HMF har blitt skjenket midler til oppussing. Det var på høy tid og HMF har fått i oppgave å rive ut gammel moro som henger i veggene her. Dessverre har det vist seg å være vanskelig å få tak i seriøse håndverkere med tariffavtale som kan utføre selve oppussingen, så arbeidet har foreløpig blitt utsatt

Medlemmene i Bergen nyter endelig en solskinnsdag. Foto: Sagstad.

litt, men vi står klar med slegge og kubein.

Fremover planlegger vi en ny lærling-samling for lærlingene i Bergen, etter suksessen forrige gang. Vi satser på å gjennomføre den i løpet av våren.

Medlemmene i HMF Bergen styrker samholdet over en middag. Foto: Markmannsrud.

Samholdet og engasjementet er godt i Bergen. Foto: Polden

HMF ØSTFOLD

FRANK SIG HANSEN HMF ØSTFOLD

Det har ikke skjedd mye i Østfold siden sist, men det skal avholdes årsmøte i avdelingen den 22. mars.

Hva som angår arbeidsmengden så har Otis godt med arbeid både på service og nyanlegg. Schindler har mye å gjøre frem mot sommeren og utover høsten. De er per nå tre montører og en lærling på montasje og fire montører på service. Kone har litt lite å gjøre akkurat nå både på service og nyanlegg. Men det vil komme et par større anlegg fra sommeren og utover. Kone Fredrikstad har en montør som jobber utenbys i Stavanger. Totalt er det ni montører i Kone, hvorav fem er på service og fire på nyanlegg. Viken heis melder om mye å gjøre. Arbeidsoppgavene består for det mest av modernisering, fastprisjobber og HK reporter. De er i dag tre montører og en lærling.

Til slutt vil vi vise med vedlagte bilder at det finnes byggeplasser hvor ting er på stell. Bildene er i fra Realbygg sin byggeplass i Ski. Her er det mange som har noe å strekke seg etter. Det er bare å presse på! Med dette ønsker vi i fra Østfold dere alle sammen en riktig god vår og en god sommer.

Redaksjonen oppfordrer alle KLUBBER og AVDELINGER om å sende inn bidrag fra sin klubb eller avdeling.

Send til redaksjonen@heis.no

Her er det orden på brakka!

Heismateriell til 4 heiser på rekke og rad.

Her er det orden i sysakene.

LØNN OG PRISSTIGNING

Årsmøter avholdes og snart skal klubbene gjøre seg klare for årets lokale forhandlinger. Men først skal vårens tariffoppgjør påbegynnes! Først ut er frontfagene som skal forsøke å sette standarden for oss andre.

Både LO og Fellesforbundet har tariffpolitiske uttalelser som taler for lønnstillegg som vil gi økt kjøpekraft, uten at de som vanlig ikke har offisielt gått ut med verken kronebeløp eller prosenttillegg.

«Vi skal ikke rane bedriftskassa, men vi skal ha hånda dypt ned i honningkrukka for å få vår del av verdiskapningen», sa Jørn Eggum, leder av Fellesforbundet, til *Fri fagbevegelse* da han overleverte kravene den 9. mars i år.

I fjorårets mellomoppgjør ble rammene for lønnstillegget satt til kroner 2,25 etter frontfagenes forhandlinger.

I en foreløpig rapport fra Teknisk beregningsutvalg for inntektsoppgjørene (TBU) viser at lønnstakere samlet sett fikk en lønnsvekst i gjennomsnittlig årslønn fra 2020 til 2021 på 3,5 prosent. Økte utbetalinger av bonuser bidro til å trekke lønnsveksten opp. Årslønnsveksten

i industrien skal samlet sett ha økt med 3 prosent. Frontfagsrammen beregnes til 2,7 prosent. Noe som ga flere yrkesgrupper en reallønnsnedgang, da prisveksten i 2021 ble beregnet til 3,5 prosent.

PRISSTIGNINGEN
Tolv månedersendringen i konsumprisindeksen (KPI), som beskriver utviklingen i prisene på varer og tjenester, var per februar 2022 på 3,7 prosent. Denne oppgangen forklares

KLUBB	2020	LØNN 2020	2021	LØNN 2021
Kone	6,50	368,00	11,50	379,50*
Schindler	6,20	371,20	12,75	383,95
Otis	10,00	364,66	11,00	375,66
TKE (Thyssen)	4,00	362,00	17,50**	379,50
Orona	10,00	370,00	7,40	377,40
Ing. S. Knutsen	4,54	364,66	11,00	375,66
Uni	5,00	374,00	5,00	379,50
Alimak	8,43	360,00	9,50	369,50
Heiskompaniet	15,00	380,00	–	380,00
ALT Heis	–	–	10,00	389,36

Tabellen viser kronetillegg og servicelønn i 2020 og 2021. Feil på tabellen meldes til redaksjonen@heis.no. Noen klubber har påslag ved akkordjobbing. På kone har de i tillegg et prosentpåslag på servicelønna som en prøveordning. **TKE fikk kr 11,50 i lønnstillegg i 2021, men på starten av 2022 fikk de et lønnstillegg på kr 6,50 for å ta igjen gapet med de andre klubbene. Dette tillegget skal ikke gå av rammene for 2022.

Hva er arbeidskrafta di verdt for å opprettholde kjøpekraften?

med høye strømpriser og økte drivstoffutgifter. Enda har vi ikke sett hvordan krigen i Ukraina og sanksjonene mot Russland vil slå ut både for arbeidsmarkedet og på økonomien. Allerede nå merker vi at prisene stiger mer enn forventet, og det er varslet blant annet høyere matpriser. Enda en økning av styringsrenta fra Norges Bank vil

også i stor grad påvirke kjøpekraften, særlig for de med mye gjeld.

NHO holder foreløpig fast på en forventet prisvekst på 2,6 prosent, slik som TBU har anslått i sin foreløpige rapport. Utvalget har annonsert at de vil legge fram et nytt anslag for prisveksten i løpet av mars måned. Denne kan du lese på regjeringen.no.

Foreløpige anslag for lønnsutviklingen i våre konkurrentland (OECD) er på 3,5 prosent.

Om klubbene i år vil prioritere økt kjøpekraft, pensjon, forsikringer eller andre goder er enda ikke avklart. Tabellen på side 12 viser lønnstillegg gitt i fjorårets lokale forhandlinger i utvalgte klubber.

OVERLEVDE FALL PÅ 6 ETASJER

En bygningsarbeider i Malaysia overlevde et fall fra sjetten etasje til kjelleren da han falt ned i en heissjakt. Han slapp unna med kun en beinskade. Den uheldige jobbet i sjakten på et 25 etasjers byggeprosjekt, skriver thestar.com.

MONTØR OMKOM VED ARBEID PÅ RULLETRAPP

I januar omkom en montør mens han jobbet på en rulletrapp i Richmond, skriver richmond.com. Redningsmannskapet skal ha funnet den omkomne fastklemt.

BOR I HEISEN

Montører som skal ha vedlikehold på heisen ved jernbanelstasjonen i Trondheim kan fort møte på bostedsløse Nils som tilbringer natten i en av heisene. Dette som en følge av at Trondheim kommune i 2020 la ned det eneste akuttovernattingstilbudet for bostedsløse menn, skriver nrk.no

TARIFFOPPGJØRET

I februar vedtok LOs representantskapsmøte at det i år skal være forbundsvise tariffoppgjør, noe som innebærer at det blir anledning til å gjøre endringer på overenskomsten for heisfaget.

TOR-ERIK LUNDBERG

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Ifølge den omdiskuterte frontfagsmodellen er det Fellesforbundet som først skal ut. De hadde overlevering av sine krav til motparten i NHO, Norsk Industri, onsdag den 9. mars. Deretter vil de andre forbundene følge, og det er satt av tid til forhandlinger på heisoverenskomsten den 9. til 11. mai.

Hvilke krav som skal stilles er grundig diskutert blant annet på foreningens Landsråd. Innkomne forslag blir bearbeidet av tariffutvalget i Heismontørenes Fagforening, som er ledet av nestleder Kristoffer Syvertsen, før kravene senere vil bli endelig behandlet før overlevering.

Kravene var enda ikke ferdig behandlet da *Heismontøren* gikk i trykken, men når den tid kommer vil kravene bli lagt ut på hjemmesiden samt informert om i klubbene.

Kristoffer Syvertsen er leder av tariffutvalget. Her fra Landsråd i 2019.

TARIFFOPPGJØR, STREIK OG LOCKOUT

Det er vanlig at en tariffavtale har en varighet på to år, og at det etter tariffavtalens utløpstid skal forhandles om endringer i tariffavtalen. Hvis partene ikke kommer til enighet, kan de ansatte gå ut i streik.

Bedriften kan gå til lockout av de ansatte, noe som ble gjort under heisstreika i 2004/2005. Mellomliggende år kalles for mellomoppgjør.

Frontfagsmodellen fra 1966 legger til grunn at lønnsveksten for industrien som er utsatt for internasjonal konkurranse ikke må være større enn at de beholder sin konkurransekraft.

Hensikten bak modellen er at andre bransjer skal følge lønnsveksten i industrien.

Flere yrkesgrupper har tatt til orde for å vrake ordningen, da det menes at den ikke gir en nødvendig lønnsøkning. I 2021 ble frontfagene enige om en lønnsøkning på kr 2,25.

LÆREPLAN I HEIS-MONTØRFAGET

Den nye læreplanen til faget vårt er nå ferdig sensurert og ligger ute på UDIR sine sider. Vi som har jobbet med læreplanen ble ganske overasket da vi leste det som nå foreligger som en ferdig opplæringsplan.

BÅRD NAVRUD TOR-ERIK LUNDBERG

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Den er nesten ikke til å kjenne igjen i forhold til det dokumentet som var ute på høring våren 2021. Fra mitt eget synspunkt er det gjort så store endringer at læreplanen egentlig burde ha vært ute på en ny høring.

Men et lyspunkt i overraskelsen er at den samme gruppa som har jobbet med ny læreplan, har fått lov av UDIR å lage en veiledning til læreplanen. Denne kommer til å gjelde for bransjen vår. Forhåpentligvis kommer også Fylkesopplærings-

kontorene til å bruke denne som utgangspunkt for opplæringen i Vg3 Heismontørfaget.

Dermed klarer vi sannsynligvis å få til en veldig bra ny læreplan for faget vårt allikevel. Det kommer til å bli noen intense måneder med jobbing fremover for å få dette på plass før sommeren. Dermed kan bedriftene med sine faglige ledere få en god innføring i den nye læreplanen, før lærlingene starter til høsten. Takk til Kari-Anne Bye Aarup, Geir Håvi og Ben Gjerland for et godt samarbeid så langt!

Ny læreplan for heisfaget er på trappene. De nye lærebøkene var ferdig i 2020.

HEISMESSA

Den 26. til 29. april avholdes den kjente heismessa Interlift i Augsburg, Tyskland. De frister med 577 utstillere fra 44 land. Du kan lese mer på www.interlift.de.

HEISCUP 2022

Vi har fått mange forespørsler fra medlemmer som lurer på hva som skjer med Heiscup 2022. Vi mangler noen praktiske detaljer, men snart skal alt være på plass. Da sender vi ut påmeldingsskjema og all informasjon. I mellomtiden har vi her samlet det som er sikkert; blant annet dato og sted.

ERIK EIKEDALEN TOR-ERIK LUNDBERG

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Under gallamiddagen på heiscupen i 2019, ble det opplest og vedtatt at neste Heiscup skulle legges til Malaga. Og det er fortsatt planen, i alle fall nesten. Vi er i ferd med å ferdigstille detaljene, men kan allerede nå avsløre at årets Heiscup legges til Marbella, like utenfor Malaga, lørdag 24. september 2022.

I tillegg til selve cupen, vil det selvsagt også bli en storslått gallamiddag på kvelden samme dag. Vi vil også

ha en sosial sammenkomst fredag 23. september, med blant annet trekning av kampoppsettet.

Egenandelen for årets Heiscup er satt til 200 kroner for medlemmer av HMF, og 800 kroner for ikke-medlemmer.

Vi har en avtale med Hotel Atalaya Park, som er i ferd med å lage en egen bookingside for oss. Påmeldingsskjema med lenke til hotellbooking

sendes ut til alle medlemmer så snart dette er klart. Men det er ingenting i veien med å bestille flybilletter og legge seg i hardtrening allerede nå!

Merk: På grunn av den pågående pandemien, kan vi ikke garantere at endringer i smittesituasjonen i verden vil føre til endringer eller avlysning. Men per dags dato er det ingenting som tilsier at Heiscup 2022 i Malaga ikke kan gjennomføres.

Fra sist heiscup i Krakow i 2019

VERDENS BESTE VERNEOMBUD!

TOR-ERIK LUNDBERG

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

I mars arrangerte Heismontørenes Fagforening en vernekonferanse for alle verneombud som er organisert i foreningen.

F.v. Lars Aleksander Selebø, Trond Polden, Håkon Bauge, Odd Jacobsen og Thomas Oppland var alle innledere på foreningens vernekonferanse.

«Dere skal være verdens beste verneombud», sa HMS-ansvarlig i foreninga, dette for å heve statusen og aktiviteten blant verneombudene.

Konferansen fant sted på Linne Hotell, rett utenfor Oslo sentrum, hvor 37 verneombud fra forskjellige heisbedrifter i hele landet var samlet for å få faglig påfyll og for å diskutere utfordringene som de møter i sin rolle som verneombud.

Det var gode og aktuelle temaer på konferansen, slik som forhold på byggeplassene, brakkeforhold, grenseverdier, alene jobbing og hvordan man best skal kunne få gjennomslag for vernesaker på en god måte.

Intensjonen er at det årlig skal avholdes slike vernekonferanser for hele heisbransjen, slik at vi alle skal kunne jobbe sikkert og ha et godt arbeidsmiljø!

SAMMEN FOR FRED I UKRAINA

TOR-ERIK LUNDBERG

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

En samlet fagbevegelse med et felles budskap om å få slutt på krigen og lidelsene i Ukraina.

En delegasjon fra Heismontørenes Fagforening var blant de tusen som hadde møtt opp på Youngstorget i Oslo, tirsdag den 15. mars, for å vise sin støtte til ukrainerne som er rammet av de grusomme krigshandlingene i landet.

Appellantene var mange, deriblant representanter fra «Den ukrainske forening i Norge» som fortalte sin historie fra hjemlandet. Det hele ble avsluttet med den ukrainske nasjonalsangen, som ble fremført av Ingebjørg Bratland.

Det var rundt tusen fremmøtte på markering til støtte for det ukrainske folk på Youngstorget i Oslo.

EN UFORSVARLIG BYGGEPLASS!

Da verneombud Thomas Bjørnerud fra Kone besøkte en byggeplass i Wergelandsveien i Oslo, kom han nesten ikke frem på grunn av rot.

TOR-ERIK LUNDBERG THOMAS BJØRNERUD

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

«Det var rør, kabler, lys, verktøy, utstyr, materiell, slanger, strømskap, søppel og alt annet som det er mulig å slenge rundt seg overalt», forteller han og legger humoristisk til at det var svært gode snubleforhold på stedet.

En av flere hinderløyper på byggeplassen

«Etter vernerunden ble det noe bedre, før det igjen gikk tilbake til nye helt hodeløse forhold. Verst var det med rømningsveiene», forklarer Thomas. «Dører ble låst fra utsiden med hengelås for å hindre trafikken av arbeidere, noe som skapte utfordringer og flere farlige situasjoner».

SNARVEIER

Med en så rotete byggeplass så startet utfordringene for heismontøren allerede når hen skulle starte innsjauingen av heismateriellet som vanlig ble levert med lastebil til byggeplassen. Men på grunn av rot og en altfor liten trapp, mente heismontøren at det ikke lot seg gjøre å bære inn alt materiellet.

«Vi presenterte en fornuftig løsning ved at det ble ryddet opp og bygd en forsvarlig rampe slik at vi kunne få trillet inn materiellet. Noe som ikke burde tatt mer enn 4 timer.»

Det mest fornuftige alternativet ble avvist, og mens montørene hadde lunsj sjauet innleide utenlandske arbeider inn alt det tunge heismateriellet!

HELSEFARLIG BYGGSTØV

Verneombudet var heller ikke mektig imponert over renholdet på byggeplassen.

«Det lå ett støvlag på betongen som fikk det til å se ut som en støvsky etter bilene i Mexico Rally hver gang noen gikk igjennom gangen», sier han oppgitt for å illustrere det hele. For helsefarlig byggstøv er noe vernetjenesten i Heismontørens Fagforening har hatt et stort fokus på den siste tiden.

Fra byggeplassen i Wergelandsveien ble man møtt av rot allerede på utsiden.

HEISSJAKTENE

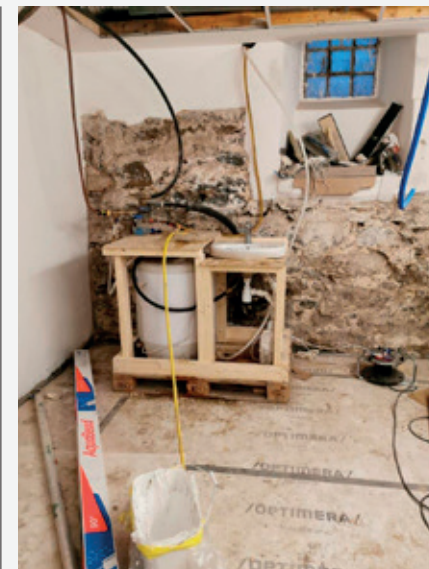
Med denne innledningen ble de ikke særlig overasket da de så heissjakta som kun var dekket med presenning på to vegger og var helt åpen på den tredje siden. Noe som senere var blitt dekket med et stillas.

«Da jeg spurte om stillaset var riktig og trygt montert, klatret vedkommende opp på stillaset og hoppet på den før vi fikk en tommel opp».

Med tanke på faren for at ting kunne falle ned fra stillaset og ned i sjakten, ble de lovet at ingen skulle benytte stillaset.

KLASSESILLE PÅ BYGGEPLASSEN

Når vi trodde det ikke kunne bli verre får vi høre om de elendige spise- og skifteforholdene som var lokalisert i kjelleren. Lokalet var i samme stil som byggeplassen for øvrig, og hvor det samtidig pågikk arbeid stikk i strid med Arbeidsplassforskriften.

Her er kan du vaske deg.

Spise- og skifterommet i kjelleren var hovedsakelig for de utenlandske arbeiderne på byggeplassen, for byggeledelsen og noen andre håndverksgrupper fikk benytte et glasskontor i øverste etasje. Der fikk de sitte på utstilling for de andre arbeiderne som selv hadde helt andre fasiliteter i kjelleren. Noe som blir beskrevet som ikke spesielt hyggelig av våre folk på plassen.

FULL STRIKE!

«Kone har på alle måter forsøkt å gjøre sitt beste på denne byggeplassen», sier Bjørnerud og føyer til at dette heldigvis ikke gjenspeiler flertallet av deres prosjekter og at flere tiltak ble iverksatt etter vernerunden.

«Som regel så er det bare en eller to ting som mangler på ett prosjekt, men her var det full strike». Han påpeker at vernetjenesten i Kone nå skal evaluere dette prosjektet sammen med egen bedrift for å finne fremtidige tiltak.

Skifte og spiserommet i kjelleren.

HVOR ER ARBEIDSTILSYNET?

Arbeidstilsynet hadde på et tidligere tidspunkt vært innom byggeplassen uten at de hadde gjort stort. På bakgrunn av ny informasjon er Arbeidstilsynet nok en gang blitt varslet i håp om at de på nytt besøker byggeplassen og pålegger utbedringer!

Når ikke en gang Arbeidstilsynet ser ut til å følge opp alvorlige mangler og brudd på lov og forskrifter, er det lett å bli oppgitt og lukke øynene, og bare håpe at forholdene på neste byggeplass er bedre. Dersom vi ikke våger og orker å si i fra, så vil disse useriøse aktørene bare få fortsette å sette standarden for norske byggeplasser fremover!

Aldri unnlatt å si i fra om uverdige forhold på byggeplassen i frykt for at kunden skal sitte igjen med et negativt inntrykk. Det er seriøst og vår plikt å si i fra når det er uforvarlige forhold på arbeidsplassen. Ta kontakt med ditt verneombud!

ALT HEIS SATSER STORT MED ELBIL

I forrige utgave av Heismontøren kom vi i skade for å plassere Kone i førersetet mot det grønne skiftet med ca. 30 prosent elbiler. I kommentarfeltet på Heismontørenes Fagforenings Facebookside ble det hevdet at Alt Heis i Bergen har prosentvis over dobbelte så mange elbiler som Kone. Da er det bare rett og rimelig at vi lagde en oppfølger hvor vi undersøkte fakta i denne saken.

PER-ERIK SAGSTAD

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Heismontøren Arild Lyngøy er strålende fornøyd med sin firmabil Kia EV 6 4x4 som har en rekkevidde på 480 kilometer.

FAKTA OM ALT HEIS AS

- Etablert i 2019 av Tomas Knutsen og kan kalle seg «Vestlandets eneste norsk-eide heisfirma»
- Bedriften har 20 ansatte
- I 2021 omsatte de for 21 millioner kroner
- Har avdeling i Bergen og Haugesund (helt nylig)
- Alt Heis fikk tariffavtale i 2019 (direkteoverenskomst)

«Det er ingen målsetning for oss å være ledende på elbiler i bransjen, men vi mener dette er viktig og riktig miljøfokus i dagens samfunn», sier Solsvik.

Han og legger til at de ved montasjeoppdrag som krever lengre rekkevidde og mer utstyr og verktøy, så benyttes det som regel en større varebil på fossilt brennstoff. Noe som de også har noen få av i bilparken, men at de i fremtiden vurderer tilhenger til elbil slik at de også i disse tilfellene kan benytte seg av elektriske biler.

«Så håper vi jo at flere bedrifter følger etter fremover», sier han

«Ja, det stemmer det», sier Eivind Solsvik som er leder for salg og prosjektering i Alt Heis AS. «Vi har i dag 62,5 prosent elbiler i bedriften», fortsetter han.

Alt Heis AS så dagens lys i 2019 og har allerede rukket å bli en betydelig aktør på vestlandet med sine 20 ansatte. Den nyetablerte heisbedriften var tidlig ute med å gå til innkjøp av elektriske biler og tilbyr for tiden Kia Soul eller EV 6 til sine ansatte.

Arild Lyngøy er en av montørene i Alt Heis som har begynt å benytte elbil i sitt arbeid. Vi møter han i et parkeringshus i hjertet av Bergen. Her har han parkert sin flett nye Kia EV 6 4x4 som har en rekkevidde på 480 kilometer. Han viser gledelig frem bilen og inviterer oss inn i kupeen og lar oss få en prøvetur.

«Den er sprek og god å kjøre, og har bra rekkevidde», forteller service-montøren.

«Når det gjelder plass så er jo bagasjerommet romsligere enn det ser ut til, så jeg får stort sett med meg det jeg trenger av verktøy og utstyr ved serviceoppdrag og små-jobber i sentrum. I tillegg er det jo praktisk for meg at det er en type bil som også tilfredsstiller familiens behov på fritiden», legger småbarnsfaren til.

«Bedriften har kjøpt inn og kostet installasjon av ladestasjon hjemme, og vi får 400 kroner i måneden for utgifter til ladning», forteller Arild når vi spør om de får dekket utgifter og kostnader for ladning. Han legger til at de får dekket reelle utgifter utover dette dersom de overskrider denne summen.

Han forteller videre at bedriften har leaset bilene for 3 år og at han blir tillagt skattbar inntekt på 9700 kroner i måneden for privat bruk. Arild synes det er positivt at bedriften satser på elbil, og mener at det har spesielt god effekt på omdømmet.

«Vi får jo litt blikk og spørsmål fra kunder som er nysgjerrige og vurderer å gå til innkjøp av elbil selv, så det er jo bra», sier han og smiler.

STRENGERE ARBEIDSMILJØFORSKRIFT

Flere endringer i arbeidsmiljøforskriftene trådte i kraft 1. januar 2022, skriver Arbeidstilsynet. Deriblant reglene om fallsikring ved arbeid i høyden som har fått virkning for virksomheter som ikke sysselsetter arbeidstakere, som for eksempel enkeltpersons foretak.

Videre er det forskriftsendringer om at asbestholdig materiale som hovedregel skal fjernes. Unntaket fra hovedregelen, der asbestholdig materiale kan forsegles, innkapsles eller bygges inn, er presisert.

ALIMAK STANSER LEVERANSER

Alimak Group har kunngjort at de fra og med den 4. mars foreløpig vil holde tilbake leveranse av heisdeler og tjenester til Russland på grunn av krigføringen i Ukraina, skriver Elevatorworld.

VERDENS NORDLIGSTE HEISMONTØR?

Heismontør Bengt Bjuri (59) i Schindler sin Tromsøavdeling har servicen på det som kan være noen av verdens nordligste heiser. Dette på Svalbard som utgjør den nordligste delen av Norge.

JOHNNY LEO JOHANSEN PRIVAT

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Heismontør Bengt Bjuri er kanskje en av verdens nordligste heismontør.

Bengt har service på heiser på Svalbard.

«Jeg har jo et stort dekningsområde i Nord-Troms med opp til sju timers reisevei, og i tillegg har jeg heiser på Svalbard. Så det blir en del overnatting og en firmabil med mye deler. Hvis ikke kan det jo bli veldig dyrt for kunden», sier den trivelige heismontøren som har vært i faget siden 1980.

«Slitasjedeler må man alltid ha med», forteller Bengt som legger til at firmabilen, en Volkswagen Caddy, egentlig blir litt for liten oppe i nord med de lange avstandene. Han skyter inn at det på denne årstiden er utfordringer med is og holke på veiene.

«I byen kan man jo stikke innom kontoret om det er noe, slik er det jo ikke alltid ute i distriktene. Så det blir en del kilo med bilen full av blant annet forskjellige batterier», sier han og påpeker at bilen er det viktigste verktøyet de har.

HEISENE PÅ SVALBARD

Bengt forteller at det er omkring 20 heiser på Svalbard, og at han har service på 10 av dem fordelt på et bredt utvalg av både wire, hydraulikk, skruheiser og nye maskinromsløse heiser. Men han er litt usikker på hvilken heis som er den absolutt nordligste, når vi spør han om det.

«Alle heisene er konsentrert rundt Longyearbyen, så vidt jeg vet. Longyearbyen er jo en ganske liten plass, så det er sentralt sånn sett».

Hvor ofte er du på Svalbard?

«Normalt er jeg på Svalbard to ganger i året på service, og da må man notere det som trengs og være på forskudd med slitasjedeler og det som det er behov for. Da er jeg der i ca. en uke fra mandag til torsdag, og det blir alltid noen jobber når jeg først er der.»

Det høres jo ekstra kostbart ut med heiser med en slik reisevei – men slik er det vel med mange ting når det gjelder Svalbard?

«Det kan bli en eller to stoppjobber i året, og det kan bli dyre turer for kunden. Verktøy og deler må man pakke med seg når man først skal til Svalbard. Jeg har også fått rigget meg til med et lite lager der oppe av forbruksdeler», sier han og legger til at det er lett å få hjelp der opp ved mekanisk avdeling på energiverket. Der får han låne det han trenger uten noe problem.

«De må jo være selvhjulpne med det meste, men heisdeler har de jo ikke. Stopp jobber må vi sjekke først via telefon.»

«Det kan jo være noe som man har glemt, og da må man få det tilsendt. Men folk er jo vant til dette der opp og vi har en grei dialog», sier Bengt og sier at han har et inntrykk av at det generelt er blitt vanskeligere å få tak i heisdeler etter pandemien.

Hva synes du om Svalbard?

«Det er en veldig koselig plass. Jeg har vært der fra midten av 80-tallet.

Bengt har merket klimaendringene på Svalbard.

Første gangene var når jeg hadde jobb på hurtigruta i 78–79. Det er blitt veldig mange endringer, med slutt på gruvedriften og mye av de norske er borte. Nå er det nesten blitt sånn at alt går på engelsk.

Det snakkes mye om klimaendringer og issmelting, har du merket noe endring på klima den tiden du har jobbet på Svalbard?

«Det har jeg merket. Da jeg hadde sommerjobb på Hurtigruta i 1978 og 1979, hadde vi problemer med å komme med Hurtigruta på grunn av isforholdene. Slik er det ikke lenger.»

Men en ting er sikkert. Den hyggelige heismontøren trives med jobben både på og utenfor Svalbard. Han setter særlig pris på kontakten med sine

kunder og det sosiale. Skulle han stå fast, så er hjelpen aldri langt unna.

«Ungguttane er jo gode til å trykke på knapper på disse heisene om det trengs», forteller han med et smil. For det blir jo sånn med årene.

Svalbard.

SVALBARD

Det er ingen veier som forbinder de ulike bosettingene på Svalbard, og det blir i stedet brukt snøskuter, fly og båter som transportmiddel. Svalbard lufthavn, Longyear, er den viktigste kommunikasjonsporten til resten av verden.

Øyene ble først tatt i bruk som en hvalfangstbase i det 17. og 18. århundre, men ble etter hvert forlatt. I begynnelsen av det 20. århundre begynte gruvedriften etter kull, noe som førte til at flere samfunn ble etablert på øygruppen.

Øygruppen har et arktisk klima, men med betydelig høyere temperaturer enn andre områder på samme breddegrad. Floraen drar nytte av den lange perioden med midnattssol for å kompensere for mørketiden.

Svalbard er yngleplass for store mengder sjøfugl, men er også hjem for isbjørn, fjellrev, reinsdyr og marine pattedyr.

ha ned satsene. Men det gis 1 kroner per. km. for hver passasjer. Det blir også en økning i diettsatsene i statens reiseavtale. Dette er satser som de fleste i privat sektor benytter. Satsene finner du på lostat.no.

KOLLEKTIV SØKSMÅLSRETT

Arbeidsministeren fulgte ikke opp LOs høringssvar om kollektiv søksmålsrett da hun fremmet lovforslaget. Nå fremmer Rødt LOs krav i Stortinget, skriver Fri fagbevegelse.

UENDRET KILOMETERSATSER

LO Stat har etter forhandlinger kommet til enighet med staten om at kilometersatsene forblir uforandret på kr 4,03. Noe de sier seg fornøyd med, da staten ville

HEISULYKKE PÅ SKI SYKEHUS

Den 22. desember meldt Nordre Follo kommune selv på sine nettsider om en heisulykke på Ski sykehus.

TOR-ERIK LUNDBERG PIXABAY

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

«En av heisene på sykehuset fikk i dag wirebrudd og kommunen følger opp saken etter gjeldende rutiner», skriver kommune på sine nettsider. Det skal ha vært to personer inne i heisen da ulykken skjedde.

«Fallsikringen løste ut og heisstolen falt derfor ikke mer enn ca. 20 cm. De to som var i heisen ble hentet ut og gikk for egen hjelp til legevakta for en helsesjekk. Det er så langt ikke indikasjon på at de har fått fysiske skader», står det videre. Politiet var tidlig på stedet og Arbeidstilsynet ble kontaktet.

Ifølge kommunen ble alle heisene på Ski sykehus rehabilitert i 2018. Dette innebar blant annet bytte av heiswire og heismotor. Det var ingen indikasjon på at heisene ikke har vært kontrollert etter gjeldene krav, skriver kommunen.

Etter hendelsen skal de andre heisene på sykehuset ha blitt kontrollert og godkjent for videre bruk.

Det fremgår ingen informasjon utover dette. Men Rune Larsen,

nestleder i Heismontørenes Fagforening, kan fortelle at wire skal ha sklidd ut av innfestningen på motvektssiden.

«Det var blitt benyttet U-boltklemmer istedenfor jekselklemmer. Det skal heller ikke ha vært benyttet kauser, men istedenfor beholdt de gamle øyeboltsopphengene», forteller Larsen til redaksjonen og legger til at det normale hadde

vært å benytte wireoppheng med for eksempel kilelås.

«En lærdom for bransjen må være at vi erstatter slike gamle oppheng ved wireskift i fremtiden», fortsetter han.

Redaksjonen har vært i kontakt med Norsk Heiskontroll, som har lovet å komme med mer utfyllende informasjon til neste nummer av Heismontøren.

Den 22. desember var det en heisulykke ved sykehuset i Ski hvor motvekten falt ned. Foto: Alexanr Podvalny (Pixabay).

ER VI PÅ VEI MOT ET FORBUD MOT BEMANNINGSBRANSJEN I OSLO-FJORDOMRÅDET?

«Aller helst burde bemanningsbransjen blitt forbudt i hele landet, i alle bransjer, men et sted må man begynne,» sier Markus Hansen, leder i HMF. Han sikter til forslaget som nå ligger på bordet, om forbud mot bemanningsbransjen i byggebransjen i Oslofjordområdet.

ERIK EIKEDALEN TOR-ERIK LUNDBERG

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Forslaget kommer fra regjeringa, og omfatter Oslo, Viken og gamle Vestfold fylke, og innebærer også fjerning av muligheten til å leie inn ved midlertidige behov. Hadia Tajik sa til Fri Fagbevegelse i januar at tiltakene er ment for å forhindre at firmaer i byggebransjen har innleie som bemanningsstrategi. Tajik var i januar arbeids- og inkluderingsminister. Forslaget er i skrivende stund ute på høring, men dersom dette faktisk blir vedtatt er det mange bygningsarbeidere som kommer til å juble. «Vi er veldig fornøyde. Det er dette som har vært streikekravet vårt i fire politiske

streiker,» sa leder i Oslo Bygningsarbeiderforening, Joachim Espe til Fri Fagbevegelse tidligere i år. Markus Hansen er enig. «Ingen skal komme å si at kamp og streik ikke nytter,» sier han, og legger til at dette viser at regjering endelig har lyttet til grasrota i arbeiderbevegelsen.

LO STØTTER FORSLAGET

Også LO støtter regjeringas forslag. LO-leder Peggy Hessen Følsvik har uttalt at innstramming av innleieregelverket er helt nødvendig for å stanse løsarbeidertilstandene i det norske arbeidslivet. Flere steder, og særlig i byggebransjen i Oslofjord-

Fra en markering mot ulovlig innleie på Statsbygg sitt byggeprosjekt på Campus Ås

området, har innleie blitt regelen heller enn unntaket, og de innleide er ofte utenlandske arbeidere som blir utsatt for sosial dumping.

At LO støtter regjeringas forslag nå, betyr ikke at LO har vært med på å fremme kravet. «Vi har ikke lyktes med å få LO-kongressen med på kravet om forbud mot bemanningsbransjen,» sier Markus Hansen, og fortsetter: «Det er flere bransjer som ikke ser de samme type utfordringer som vi ser i byggebransjen, og i tillegg driver LO på med den evige mimringen om EØS-avtalen, markedstilgang og hvor viktig bemanningsbransjen er for rekruttering. LO har ønsket å regulere, ikke forby.»

NHO PÅ MOTOFFENSIV

Grasrota i fagbevegelsen har alltid kjempet for faste ansettelser og gode lønns- og arbeidsvilkår. Markus Hansen påpeker at bemanningsbransjen utfordrer den tryggheten: «Løse ansettelsesvilkår, ikke lønn mellom oppdrag, mindre prosentstillinger, ulovlig gjennomsnittsberegning av arbeidstid og nærmest en (u)kultur hvor man risikerer å bli straffa for å organisere seg, kreve tariffavtale eller si i fra om uverdige forhold, er noe som har preget denne bransjen siden Arbeiderpartiet og de borgerlige slapp dem løs i år 2000.»

NHO er naturligvis ikke enige. Nina Melsom, direktør for arbeidsliv og tariff hos NHO er «bekymret for bedriftenes fleksibilitet ved et forbud mot innleie av arbeidskraft fra bemanningsbyråer i Oslo og Viken. Mange av NHOs medlemmer har et stort behov for fleksibilitet for å klare å håndtere varierende oppdragsmengde i sesonger og for

Fra den politiske streiken mot bemanningsbransjen i 2017.

å få tak i nødvendig kompetanse til et oppdrag,» kan vi lese på NHOs hjemmesider.

At NHO ikke stiller seg bak forslaget kommer ikke som noen overraskelse for Markus Hansen. «NHOs egentlige ønske er å knuse fagforeninger ved å angripe tariffavtaler og uthule arbeidsmiljøloven med løsere tilknytning til arbeidslivet. NHO er attpåtil så frekke at de påstår det er bemanningsbransjen som kjemper mot sosial dumping,» sier han, og legger til: «Det er vi i fagbevegelsen som har avslørt utallige folk og skjebner som har blitt rundlurt av kyniske arbeidsgivere, og som har utnyttet sårbare arbeidsinnvandrere. Bemanningsbransjen og useriøsiteten de står for, har presset organisasjonsgraden i Osloregionen i byggebransjen ned mot ti prosent. Nå må vi få på plass faste ansettelser, og bygge fagbevegelsen sterk igjen!»

Heismontørenes Fagforening har sammen med elektrikerne og bygningsarbeiderne frontet kampen mot bemanningsbransjen i mange år. Markus Hansen påpeker at selv om vår egen tariffavtale gjør oss godt rustet mot trusselen fra bemanningsbransjen, må vi være solidariske og kjempe sammen mot dette uvesenet som gir grobunn for a-krim og sosial dumping.

Forbudet mot bemanningsbransjen er ute på høring i skrivende stund, med høringsfrist 19. april 2022. Markus Hansen kommer ikke til å spise kake før forbudet er opplest og vedtatt, for det er fortsatt mye som kan skje: «Og vi må ikke hvile på laurbærene før denne bransjen er kastet ut for godt, og folka er ansatt i faste stillinger i stedet. Ingen skal måtte tvinges til å jobbe på løsarbeiderkontrakter. Ingen skal måtte stå med lua i hånda og tigge!»

STRØMPRISENE MÅ STYRES POLITISK

Det er stort fokus og forbannelse på de himmelsvevende kraftpriser som hjemsøker vårt land for tida. Årsaken og kritikken rettes mot utenlandskablene. Det er berettiget – under forutsetning av et fritt prismsmarked, men gir ikke en grunnleggende forklaring på uvesenet.

TERJE SKOG HMF ARKIV/PIXABAY

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Det er to momenter, som er mer vesentlig, som blikket bør rettes mot. Det gjelder fri markedspris og grunnrente.

GRUNNRENTE MÅ FORKLARES

Begrepet grunnrente har sin bakgrunn fra jordbruket. To jordstykker, hvor det nedlegges like mye arbeid, og det legges inn like mye maskinkraft og innsatsmidler for øvrig, kan gi vidt forskjellig avkastning. Forskjellen ligger i at det naturmessig er helt ulike forutsetninger, med rik og fruktbar jord ett sted og skrinn jord med dårlige vekstvilkår det andre stedet. Poenget er at der det eksisterer knapphet på nødvendighetsvarer fastsettes prisen på produktene ut fra den minst fruktbare jorda. Kraftproduksjon kommer under samme kategori. Det er den dyreste produksjonen som bestemmer prisen.

David og Markus med fana under en markering mot de høye strømprisene. Foto: HMF Arkiv.

De skyhøye strømprisene må styres politisk, skriver Terje Skog! Foto: Analogicus, Pixabay.

Sånn er det ikke i sektoren for vanlige industriproduksjon. Der råder fri konkurranse, og prisen er utledet fra produksjonskostnadene pluss en profittrate som framkommer som en gjennomsnittlig fortjeneste.

Det er ellers et viktig poeng at det ikke er en naturlov at grunnrente fører til høye priser. Det skjer i et fritt prismsmarked. Det er mulig, hvis det er politisk vilje, å fastsette prisen av offentlige instanser, altså fastsette prisen politisk. Det blei gjort i Norge fram til 1990 – da energiloven, som gjorde kraft til vare, blei vedtatt.

Å rette fokuset mot utenlandskablene, som årsak til himmelprisene, er rett, men bare under den forutsetning at det er fri prisfastsettelse. Med et krav om politisk styrte priser blir spørsmålet om utenlandskabler mindre viktig. Ja, det kan til og med argumenteres rasjonelt om fornuft med slike kabler.

Forbannelsen mot kraftprisene får til og med høyresida (inkludert AP, som var med på innføringa av energiloven) til å gi panna en bekymringsfull rynke. Vi bør være klar over at det samme fenomenet, med grunnrente i et fritt marked, gjør seg gjeldende

på boligsektorens område. Grunnrenta er den viktigste faktoren, der også, for at boligprisene har skutt i været. Det er derfor på tide å reise en grunnleggende debatt om ufornuften bak prisfastsettelse på bakgrunn av et fritt marked. Spørsmålet er om ikke produktiviteten i samfunnet er blitt så høy at priser på de mest basale produkter bør fastsettes ut fra fornuft – ikke av profitthensyn. Men en slik diskusjon kan være ubehagelig – for grunneiere og kapitalister. Det kan fort bli en diskusjon om et nytt og bedre samfunnssystem.

101 ÅR MED FORSKRIFTER FOR HEIS – DEL 1

I 1921 kom de første heisforskriftene i USA, men det måtte drøye til etter andre verdenskrig før vi i Europa og Norge fikk våre egne forskrifter. Den første forskriften i Norge er kjent som «Oslo forskriften».

MARTIN GRANSETH SKJERMDUMP OG HMF ARKIV

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

A17.1

I 1921 kom A17.1 i USA. Det sier kanskje ikke så mye, men A17.1 er forskriften for heis i USA, eller «safety code» som de kaller det. Det betyr at det er 101 år siden de første reglene som var spesifikke for heis kom ut.

EN 81

For Europa og Norge så måtte det drøye til etter andre verdenskrig før vi fikk egne forskrifter for heis. Jeg har ikke oversikt over alle land, og mine kilder her er amerikanske

og norske, så det er mulig det finnes noen unntak. I Norge kom den første heisforskriften i 1948, «Vedtekter om innretning, drift og kontroll av heisanlegg» i Oslo, kanskje bedre kjent som «Oslo-forskriften».

Etter hvert fikk vi en felles standardisering i Europa, med EN 81 standardene og et heisdirektiv som også vi i Norge valgte å følge sammen med de fleste andre land i verden. Men regelverket var i utgangspunktet basert på det amerikanske A17.1 som ledet utviklingen av heis i lang tid.

Men i 1995 kom det et nytt heisdirektiv som vi tok inn i det norske regelverket i 1998, og som hadde med en ny utgave av EN 81-1 og -2, samt rulletrapp standarden EN 115. Dette førte til at det ble et enhetlig regelverk, som viste seg å være attraktivt for verden, og plutselig så var det Europa og ikke USA som ledet utviklingen av standarder i verden.

I dag er det kun tre land som ikke følger helt eller delvis EN 81. Det er Japan som har sin egen JIS standard,

og USA og Canada som bruker A17.1 (samme forskrift, men heter B44 i Canada.) Det betyr at nesten hele verden ledes fra de som er medlemmer i CEN (Comité européenne de normalisation).

Så det kan jo høres ut som «vi», som medlem i CEN, har vunnet og bestemmer alt. Virkeligheten er vel at vi bestemmer langt mindre enn den amerikanske A17.1 gjør. Dette skal vi komme tilbake til straks, men vi er ikke ferdige med standardene riktig enda.

EN 81-20 OG ISO 8100

Vi fikk i 2014, med overgang frem til og med august 2017, en ny standard for heis med EN 81-20 og 50 som erstattet EN 81-1 og 2. Dette var interessant i seg selv, men ikke så interessant og ukjent som ISO 8100 som kom i 2018.

ISO er en internasjonal standardiseringsorganisasjon. De lager og utgir standarder slik at det skal være enkelt å utvikle og selge produkter hvis du følger standardene som brukes i det landet som du ønsker å selge produktet ditt.

I 2009 møttes en arbeidsgruppe (Res 269) som så på utfordringene om å samle standardene A17.1/B44, EN 81 og de japanske standardene. Ikke alt er ulikt som det er – det er tross alt de samme produktene som stort sett brukes rundt i verden, men det er mange utfordringer.

I 2010 møtes arbeidsgruppen og det ble jobbet med fem deler; sikkerhet, bremsesystemer, buffere, hastighetsbegrenser og dørlåser. Senere i 2010 etter at nasjonale myndigheter har

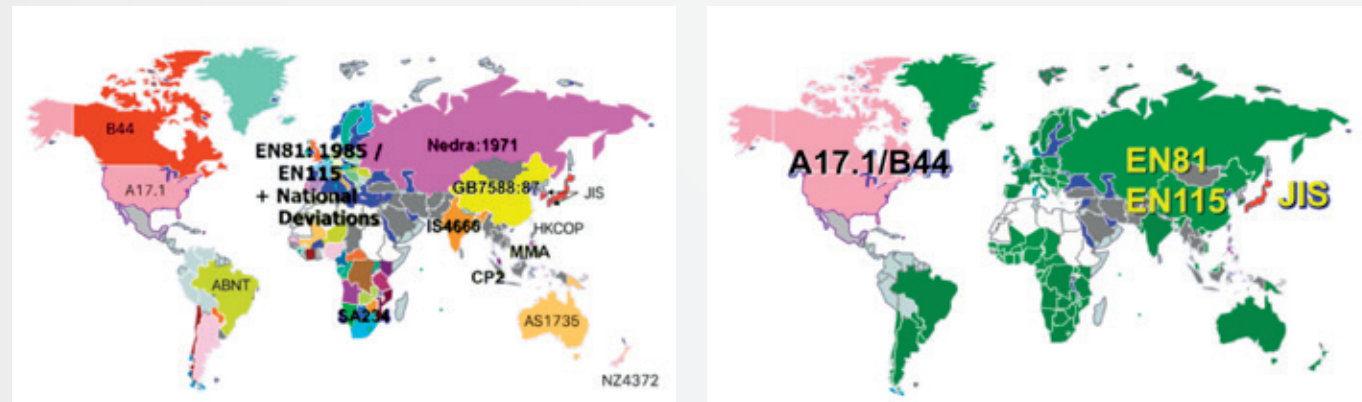
Det som trolig er Norges eldste heis som ble montert i 1898 før vi fikk «Osloforskriften». Foto: Lundberg

sett på saken fortsetter arbeidet med å lage harmoniserte tekster der reglene konvergerer.

I 2011 fortsetter arbeidet, men i større skala om å samkjøre standardene. Her kommer selvfølgelig også problemene frem da reglene ikke er like og regelverket styres ulikt i de forskjellige markedene.

I 2012 fortsetter arbeidet og det gis ut en ISO/TR 11071 (TR er teknisk rapport), det jobbes også parallelt med reglene for rulletrapper ISO/TR14799-1:2012. Arbeidsgruppen blir hetende WG4.

Her kommer også utfordringene. A17.1 beskriver heisen i sin helhet som ny og videre med regler for vedlikehold og reparasjoner. I Europa

Figur 1 – Standarder i bruk i 1995 og 2005

Heissjakt. Foto: Olstad

og med EN 81 – standardene så er det en standard for nye heiser. Videre er det medlemslandene sitt ansvar å følge opp drift og vedlikehold. Samme utfordringer har rulletrapper.

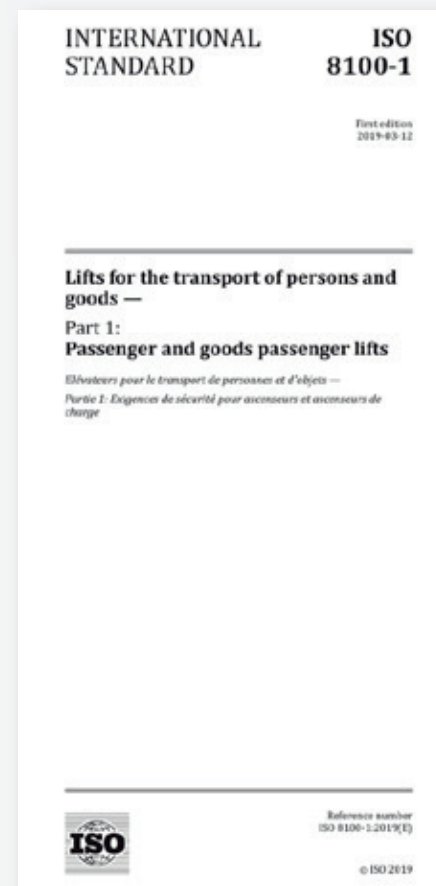
En annen utfordring er at vi i Europa stiller krav til FDV som skal følge med heisen. Dette er en instruks for forvaltning, drift og vedlikehold, som for eksempel beskriver hvilke komponenter og hvilken olje som brukes. Heisen er dermed testet og godkjent under forutsetningen at man følger leverandørens henvisninger og beskrivelser.

I amerikansk regelverk er det regelverket som stiller krav til oljer som kan brukes. Dermed så er rollene

mellom myndigheter og leverandørene veldig forskjellige fra det som har vært normen i Europa. Denne problemstillingen kommer til å følge utviklingen av det som blir ISO 8100 videre.

I 2013 fortsetter WG4 sitt arbeid, og i 2014 kommer WG4 ut med sin rapport om sammenslåing av standardene. Amerikanerne finner EN 81 lite tilfredsstillende. De føler at EN 81 vil vanne ut A17.1 og skape et dårligere resultat. Jeg leser også mellom linjene her at det blir EN 81 sin løsning eller ingen felles ISO standard.

Argumentet for en felles en standard er at amerikanerne kan selge varene sine i hele verden istedenfor å være

begrenset til kun sitt eget marked. Her starter også tankene om et eget ISO tillegg for amerikanerne. I 2015 er forslaget klart og EN 81-20 blir ISO 8100-1, 81-50 blir ISO 8100-2 og A17.1, og senere JIS får sitt eget tillegg ISO 8100-3.

I 2019 kom de ut som egne ISO standarder. Europa sine standarder ble til ISO standarder, og amerikanerne og Japan fikk sine egne tilleggsstandarder som beskriver lokale tilpasninger.

Mange av de andre standardene i EN 81 gruppen kommer også som egne ISO standarder.

3 ÅR MED FELLES STANDARD OG VEIEN VIDERE

Det tok altså 98 år fra vi fikk det første regelverket for heis, til verden ble sånn ca. enige om et felles regelverk for heis. I hvert fall for nye heiser, og det kan nok se ut som nasjonale myndigheter skal fortsette å bestemme oppfølgingen av installerte heiser også i fremtiden.

Foreløpig har det ikke hatt noen praktisk betydning. Så vidt jeg kan se vil det i nær fremtid kun føre til at vi plutselig leverer heiser etter NS-EN ISO 8100-1 og ikke NS-EN 81-20. Arbeidskartet jeg har sett viser til at denne endringen skal skje mellom 2023 og 2025. Etter 2025 har planen vært å legge fra seg NS-EN

81-20, men det kommer nok til å trekke ut med noen ekstra år som det alltid gjør i slike saker. På lengre sikt vil det ha litt å si.

For mange produsenter vil det bli lettere å få godkjent produktene sine. De må riktignok fortsatt godkjennes for salg i Europa, men om de følger samme regler så er veien kortere for å få den til salg i f.eks. Norge. Kanskje får vi snart se flere heistyper fra USA og India?

Den andre delen er videre utvikling av standardene. Til nå har Norge vært et medlem av en gruppe på 33 land i CEN. Nå er gruppen plutselig blitt veldig mye større, og kommersielle aktører kommer nok til å være

tydeligere markert. Det er skummelt og ukjent, og jeg er foreløpig skeptisk. Så får vi se hva som skjer.

Det blir også spennende å se om amerikanerne som er skeptisk til hele standarden faktisk blir med videre. Vi tenker kanskje på amerikanske heiser som gammeldagse og tungvinne, og det er de kanskje også. Men samtidig har de et regelverk for drift og vedlikehold som ikke blir styrt av leverandørene, men man kan peke i en bok, A17.1, og vise til hvordan det faktisk skal være. Kanskje har de noen gode poenger også, og med god grunn til å være skeptisk til hvordan Europa har styrt sitt regelverk.

DANMARKS HØYESTE

TOR-ERIK LUNDBERG

Allerede i 2019 ble spaden satt i jorden for det som skal bli Danmarks høyeste bolighus. Når det etter planen skal stå ferdig i år vil det ruve 142 meter over bakken.

Høyhuset «Lighthouse» i den danske byen Aarhus vil romme 395 leiligheter, tre restauranter samt en offentlig utsiktsplass på toppen av det 45 etasjer høye bygget. Dette i tillegg til to kjeller etasjer.

Den første delen av «Lighthouse» prosjektet ble oppført så tidlig som i 2012 og består av tre bygg. Utvidelsen som skal stå ferdig i 2022 består av ytterligere tre nye bygninger, deriblant Danmarks høyeste. Her er det Schindler som står for heismontasjen.

Tidligere så det ut til at «Lighthouse» skulle bli utkonkurrert som Danmarks høyeste, da «Bestseller Tower» som var prosjekterte med en høyde på 320 meter fikk byggetillatelse i 2019. Men året etter skrinla

Illustrasjon: lighthouseaarhus.dk

utbyggeren prosjektet som etter planen skulle bygges i byen Brande på Jylland. «Bestseller Tower» ville også kunne ha blitt Vest-Europas nest høyeste bygg etter Eiffeltårnet som er 300 meter høyt.

Det er fortsatt noen meter som skiller «Lighthouse» fra verdens høyeste bygg i Dubai, Burj Khalifa, med sine 828 meter. Til sammenligning er Oslo Plaza 117 meter høyt, slått av Nexanstårnet i Halden med tre meter for å kunne kalle seg Norges høyeste.

BYGGSTØV ER FARLIG FOR HELSA!

Byggstøv er ikke bare støv som du kan dusje av deg etter endt arbeidsdag. Flere målinger viser at byggstøv inneholder farlige partikler som innåndes og som kan påvirke helsen og forårsake blant annet astma, kreft og kols.

TOR-ERIK LUNDBERG PIXABAY

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

De farligste partiklene er de som du ikke kan se, og mindre de er jo lengre tid tar det før støvet legger seg. For eksempel vil ett støvpartikkel på 0,1 mikrometer kunne sveve i tolv dager før det legger seg selv fra en høyde på en meter. Når vi ikke ser støvet, men allikevel kan kjenne lukten av betong, så kan dette skyldes mikroskopiske mengder av betongstøv i luften.

Noen sykdommer, som silikose og astma, kan utvikle seg raskt. Mens andre sykdommer utvikler seg over tid ettersom støvet bygger seg opp i lungene. Men når symptomene først melder seg kan det allerede ha utviklet seg til en alvorlig sykdom, som kan føre til redusert livskvalitet eller tidlig død. Det sies at det hvert år dør flere hundre anleggsarbeidere som en følge av innånding av helsefarlig støv.

OM KVARTS

Kvarts (silika) er et naturlig mineral som finnes i de fleste bergarter.

Kvarts er også en sentral bestanddel i murstein, sement, betong, asfalt og mørtel. Når dette blir dannet om til små støvpartikler utgjør dette en helsefare ved innånding. Kvarts deles opp i tre grupper: Kristobalitt, Tridymitt og α -kvarts. Hvorav den siste er den mest vanlige og som forekommer i flere bergarter.

STØVMÅLING I SJAKTA

Det var etter en erfaringsutveksling mellom HMF og den amerikanske fagforeningen, IUEC, vi først ble gjort oppmerksom på de langsiktige helseutfordringene med støv på byggeplassene. Siden da har verne-tjenesten i foreningen og klubbene hatt et høyt fokus på dette og krevd

NAVN	MG/M3	ANMERKNINGER
Sjenerende støv, respirabelt	5	
Sjenerende støv, totalstøv	10	
α -kvarts, respirabelt	0,01	Kreftfremkallende (K)
α -kvarts, totalstøv	0,03	Kreftfremkallende (K)
Kristobalitt, respirabelt	0,05	Kreftfremkallende (K)
Kristobalitt, totalstøv	0,15	Kreftfremkallende (K)
Tridymitt, respirabelt	0,05	Kreftfremkallende (K)
Tridymitt, totalstøv	0,15	Kreftfremkallende (K)

Tabell 1. Liste over grenseverdier for forurensninger i arbeidsatmosfæren hentet fra Forskrift tiltaks- og grenseverdier.

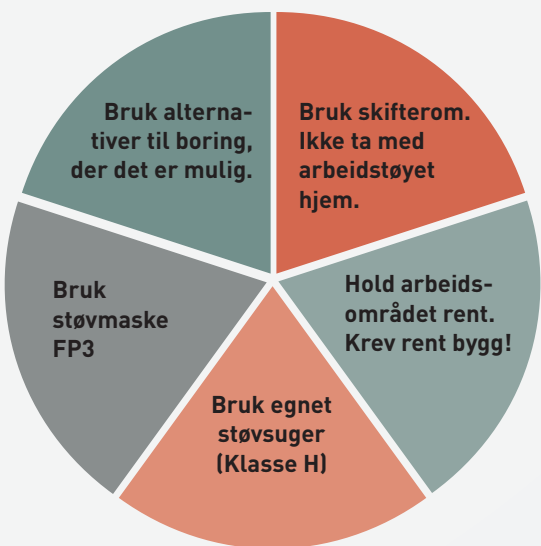

Støvmålinger som er gjennomført i bransjen viser at flere anlegg ligger utenfor forskriftens grenseverdier. Foto: Roegger, pixabay.

støvmålinger i heissjakter ved montasje. Etter hva redaksjonen kjenner til ligger flere av målingene utenfor forskriftens grenseverdier som krever at det skal iverksettes tiltak.

Det er forsket mye på helseutfordringene med byggstøv, og flere land

har kommet langt ved å iverksette tiltak for å begrense innånding av støv på byggeplassen. Kostnaden ved å iverksette tiltak for å forhindre innånding av helsefarlig støv, med de konsekvenser som følger, er små. Tiltak som arbeidsgivere i dag er pliktet til å iverksette i henhold til norsk lovgivning.

Figur 1 Noen tiltak for å begrense helsefarlig støv på byggeplassen

KLASSIFISERING AV STØVSUGERE

Det er stor forskjell på støvtyper og deres påvirkning på vår helse. Her skiller vi mellom sikkerhetsstøv-klassene i tre kategorier:

Klasse L gjelder for grovkornet støv (f.eks. husholdningsstøv, jord, mykt tre eller solide materialer). Kan samle opp helsefarlig støv med en konsentrasjonsverdi på $> 1 \text{ mg/m}^3$.

Klasse M er for mer finkornet støv (f.eks. støv fra bartrær, plantematerialer, betong og murstein). Godkjent til å samle opp helsefarlig og ikke-kreftfremkallende støv med maks konsentrasjonsverdi $0,1 \text{ mg/m}^3$.

Klasse H skal benyttes for å fjerne de minste støvkornene (f.eks. kvartsstøv, hardtrestøv, muggsporer og asbest). Godkjent til oppsamling av helsefarlig støv med maks konsentrasjonsverdi $0,005 \text{ mg/m}^3$, samt alt kreftfremkallende og bakteriebefengt støv.

HEISMONTØREN FOR 30 ÅR SIDEN

FAGBREV NULL VERDT I FREMTIDEN?

Av: John Walderhaug. Heismontøren nummer 5 1992

Etter at departementet har gjennomgått høringsrunden på EKO-rapporten kan resultatet bli at det åpnes for en sterk oppsplitting av elektrofagene, ikke bare innen heis men også generelt.

Forbundet har vært i et uformelt møte med Kommunaldepartementet ved statsrådens personlige sekretær og en byråkrat, om konsekvensene av EKO-rapporten. På dette møtet framkom det at departementet vil legge sterk vekt på virkningen av Lov om internkontroll når de endelige forskrifter for utdanning av elektrofagarbeidere (kongelig res.) skal utarbeides.

Departementet ga på møtet uttrykk for at Lov om internkontroll vil sørge for at kun bedrifter som kan dokumentere et system som frambringer et tilstrekkelig sikkerhetsnivå vil oppfylle lovens intensjon. Dermed er det ikke nødvendig, eller ønskelig, at de med fagbrev skal ha enerett på sin type arbeid. Isteden tenker de seg en ordning med sertifisering på enkelte typer arbeid.

Hvordan denne ordningen med sertifisering kan komme til å fungere i praksis vil således reguleres av «markedsmekanismene». Hvis en bedrift følger intensjonene i Lov om internkontroll, det vil si at de har et system for å ivareta sikkerheten, behøver de ikke nødvendigvis å bruke personer med fagbrev til å utføre enkelte arbeidsoppgaver.

Kommunaldepartementet tenker seg derfor å opprette en «sertifiseringskomite» som kan godkjenne arbeidstakere til å gjøre enkelte typer arbeid innenfor det som i dag er fagarbeiderens fagområde. Arbeidsgiverne, eller kundene, stilles således fritt til å velge en arbeidstaker med fagbrev eller en som er sertifisert på den enkelte type jobb.

Spekulerer vi i konsekvensene kan det fort bli sertifisering av såvel kabeltrekkeere som spesialister på heismekanisk osv.

FØLG HMF PÅ SOSIALE MEDIER

@HMFagforeninga

hmf1930

heismontorene

@HMFagforeninga

www.heis.no

FRA SJAKTA

PER-ERIK SAGSTAD

Navn: Trond Støkkan

Alder: 36 år

Klubb: Kone

Bosted: Bergen

Trond Støkkan (36) er en engasjert heismontør fra Trondheim, som har innsett at livet er best i vestlandets hovedstad, Bergen.

Hvorfor begynte du i heisfaget?

«Jeg visste veldig lite om heisfaget før jeg begynte å arbeide med heis. Jeg var interessert i både elektrofaget og det mekaniske faget, så da var heisfaget perfekt for meg.»

Hva er det du liker best med faget?

«Jeg liker feilsøking og å skru sammen mekaniske deler. Men det jeg liker aller best er samholdet, solidariteten og det sosiale vi har i faget vårt.»

Hvilke verv har du/har du hatt

«Jeg har hatt forskjellige verv. Jeg har vært regionstillitsvalgt for Kone, utenbysrepresentant og jeg har sittet i forhandlingsutvalget. Nå for tiden sitter jeg i akkordutvalget til Kone, samt at jeg er tillitsvalgt i Kone Bergen. Også sitter jeg i HMF styret i Bergen.»

Hva gjorde deg engasjert i fagforeningsarbeid?

«Jeg begynte å engasjere meg når jeg ble kastet inn i HMF skolen i 2006–

Heismontør og trønder Trond Støkkan har bosatt seg i Bergen.

2007. Og etter det har engasjementet mitt bare økt når jeg ser effekten av klubb og foreningsarbeid opp gjennom årene. Og selvfølgelig den støtten, samholdet, kameratskapet som kolleger og forening har vist meg og hverandre. Da er det lett å være engasjert!»

Hva tror du er de største utfordringene for faget vårt i fremtiden?

«Jeg er sikker på vi kommer til å møte flere utfordringer i fremtiden, slik vi har gjort jevnlig frem til nå. Men den viktigste tror jeg blir kampen for å beholde fagarbeideren slik vi har det i Norge i dag med den yrkesstoltheten og faglige kunnskapen. Og vi vil nok se et økende press fra EU/EØS med ufaglærte arbeidere.

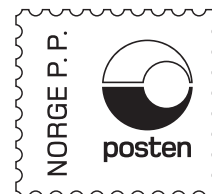
Men den første utfordringen vi står over kommer i mai, der vi må kjempe for å holde tritt med den høye inflasjonen vi møter nå.»

Hva er det beste med Bergen?

«Det beste med Bergen er de to soldagene vi har i året, haha! Bergen er en veldig fin by med yrene folkeliv og et fantastisk båtliv, så det er nok det beste.»

Hva driver du med på fritiden?

«På fritiden liker jeg å være aktiv med familien. Mye av tiden går med til ski om vinteren, og bading og båtliv om sommeren. Så blir det en tur til Trondheim i ny og ne og selvsagt en fest med gode kolleger og venner.»

Verv i Heismontørenes Fagforening per 01.04.22

VERV	PERIODE	NAVN	TLF	E-POST
Leder	20 – 22	Markus Hansen	469 13 040	leder@heis.no
Nestleder	20 – 22	Rune Larsen	951 91 555	rune.larsen@heis.no
Nestleder	21 – 23	Kristoffer Syvertsen	940 52 678	ksyvertsen@orona.no
Sekretær	21 – 23	David Coron-Andersen	480 06 131	davidcoron@msn.com
Kasserer	21 – 23	Thomas Johansen	959 82 361	kasserer@heis.no
Studieleder	20 – 22	Per Arne J. Salo	918 53 408	per.arne.salo@heis.no
1. Styremedlem	20 – 22	Stian Andersson	959 86 222	stian.andersson@thyssenkrupp.com
2. Styremedlem	21 – 23	Thomas Skoglund	922 30 888	thomas.skoglund@otisklubben.no
3. Styremedlem	20 – 22	Nicolai Larsen Lund	489 92 053	nll@gmheis.no
4. Styremedlem	21 – 23	Bård Navrud	905 57 919	baardnav@hotmail.com
5. Styremedlem	20 – 22	Tor-Erik Lundberg	951 91 560	torerl@online.no
6. Styremedlem	21 – 23	Alexander Jordnes	953 92 334	ajordnes@heis.no
Lærlingrep.	19 – 20	Henrik Smerud	901 58 875	henrik.smerud@outlook.com
1. Distriktsrep.	20 – 22	Håkon Bauge	959 82 339	h_bauge@hotmail.com
2. Distriktsrep.	21 – 23	Lasse Evjen	959 86 244	lasseev@hotmail.com
3. Distriktsrep.	20 – 22	Trond Polden	415 60 675	75polden@gmail.com
4. Distriktsrep.	21 – 23	Bjørn Magnus Aspevold	909 54 660	bm_aspevold@hotmail.com
Andre oppgaver				
HMS-ansvarlig	20 – 22	Lars Aleksander Selebo	995 30 820	lars@selebo.no
Lærlingansvarlig	19 – 21	Erik Tenden	414 98 209	eriktenden@hotmail.com
Redaktør	20 – 22	Tor Erik Lundberg	951 91 560	redaksjonen@heis.no
Kontrollkomitè	20 – 22	Rune Foshaug	951 91 562	rf@live.no
Kontrollkomitè	21 – 23	Stian Pedersen	959 08 344	baanerud@gmail.com
Regnskap	Ansatt	Bjørn Tore Egeberg		bjorn.tore@heis.no
Org. sekretær	Ansatt	Erik Eikedalen	472 30 599	eikedalen@heis.no
Landsstyrrerepresentant (vara)		Terje Skog	908 77 069	terje.skog@gmail.com
Avdelinger				
Bergen	20 – 22	Trond Polden	415 60 675	75polden@gmail.com
Drammen	19 – 21	Lars Selebo	995 30 820	lars@selebo.no
Hedmark/Oppland	18 – 20	Kristoffer Saug Lie	950 56 349	kiffe_93@hotmail.com
Haugesund	20 – 22	Steven Green		
Agder	19 – 21	Tor Helge Reber	915 63 130	threber@frisurf.no
Møre og Romsdal	19 – 21	Erlend Andberg	911 51 662	erlend.a@hotmail.com
Trondheim	19 – 21	Lasse Evjen	959 86 244	lasseev@hotmail.com
Tromsø	19 – 22	Jan Wahlgren	951 91 583	janb.wahlgren@gmail.com
Nordland	19 – 22	Bjørn Magnus Aspevold	909 54 660	bm_aspevold@hotmail.com
Stavanger	18 – 20	Vegard Olimstad	453 94 780	vegardolimstad@hotmail.com
Vestfold/Telemark	18 – 20	Stian Næss	993 25 650	stian3011@hotmail.com
Østfold	19 – 21	Frank Sig Hansen	932 05 222	frahan53@gmail.com
Klubber				
Otis	Hovedtill.	Thomas Skoglund	922 30 888	thomas.skoglund@otisklubben.no
Kone	Hovedtill.	Bård Navrud	905 57 919	bard.navrud@kone.com
Schindler	Hovedtill.	Alexander Jordnes	959 82 334	ajordnes@heis.no
Schindler	Oslo	Tor-Erik Lundberg	951 91 560	torerl@online.no
Thyssen	Hovedtill.	Stian Andersson	959 86 222	stian.andersson@thyssenkrupp.com
Thyssen Bergen	Bergen	Kim Thomassen	959 86 266	kfthomassen@gmail.com
Thyssen Oslo	Oslo	Knut Ellingsen		
Ing Stein Knutsen	Hovedtill.	Arild Lyngøy	974 29 130	arild_lyngoy@hotmail.com
Ing Stein Knutsen	Haugesund	Andre Birkeland	410 04 256	andre.b.birkeland@hotmail.com
Alimak	Bergen	Stian Landaas		slan@online.no
Heis1/ Orona	Tromsø	Aleksander Fjelde	900 52 178	alexander.fjelde@heis1.no
Orona	Hovedtill.	Kristian Håkønsen	921 52 154	Khaakonsen@orona.no
Uniheis	Oslo	Jørgen Marius Jensen	982 30 873	jorgen@uniheis.no
HBU	Oslo	Martin Granseth	481 03 378	martin@heisutdanning.no
Avdeling		Adresse	Telefon	E-post
Oslo		Østre Aker vei 24, 0581 Oslo	22 17 45 50	foreninga@heis.no
Bergen		Kalfarv. 71, 5018 Bergen		75polden@gmail.com
Stavanger		Lagårdsvei 124, 4011 Stavanger		vegardolimstad@hotmail.com